

Sygn. akt V CZ 30/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa T. N.

przeciwko H. S. i Z. S.

o ochronę służebności

oraz z powództwa wzajemnego H. S.

przeciwko T. N.

o stwierdzenie wygaśnięcia służebności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 3 czerwca 2015 r.,

zażalenia pozwanej (powódki wzajemnej) H. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w B.

z dnia 17 marca 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w B. odrzucił skargę kasacyjną pozwanej-powódki wzajemnej od wyroku tego Sądu z dnia 3 listopada 2014 r., stwierdzając, że jest ona niedopuszczalna. Sprawy o ochronę, wygaśnięcie i zniesienie służebności mają charakter majątkowy, a zatem o dopuszczalności skargi kasacyjnej w tego rodzaju sprawach decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia. Z uwagi na to, że w sprawie wartość ta nie przekraczała kwoty, o której mowa w art. 398² § 1 k.p.c., skarga podlegała odrzuceniu.

W zażaleniu na to postanowienie pozwana-powódka wzajemna zarzuciła, że sprawa o zniesienie służebności, o co wniosła po zmianie powództwa wzajemnego, nie jest sprawą o prawa majątkowe, a sprawą o ukształtowanie prawa, która nie ma charakteru majątkowej. Z tej przyczyny dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej jest niezależna od wartości przedmiotu zaskarżenia. Na tej podstawie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest dopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Powodowie domagali się ochrony przysługującej im służebności gruntowej; wniesli o nakazanie pozwanym, aby przywrócili im władanie służebnością przejazdu i nie czynili przeszkód w wykonywaniu przysługujących im uprawnień. W uzasadnieniu pozwu powoływali się na przysługującą im służebność przejazdu przez nieruchomość pozwanych oraz na ich zachowania uniemożliwiające wykonywanie im przejazdu oraz przechodu. Powódka wzajemna wniosła natomiast o stwierdzenie wygaśnięcia służebności przechodu i przejazdu, wskazując że pozwani wzajemnie nie wykonywali prawa przechodu oraz przejazdu co najmniej od 1999 r., co doprowadziło do wygaśnięcia służebności. W toku postępowania powódka wzajemna zażądała zniesienia służebności bez wynagrodzenia bez zmiany podanej wcześniej wartości przedmiotu sporu na kwotę 100 zł. Wyrokiem z dnia 18 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w C. oddalił powództwo oraz

powództwo wzajemne. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji wskazał przepisy art. 222 § 1 w zw. z art. 251 k.c., a także art. 293 § 1 k.c. Sąd Okręgowy w B., po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji pozwanych oraz powódki wzajemnej, wyrokiem z dnia 3 listopada 2014 r., oddalił apelację.

W świetle przedstawionych okoliczności Sąd Okręgowy trafnie zaliczył sprawę do kategorii spraw o prawa majątkowe. Sprawa ma charakter majątkowy, jeżeli żądanie będące jej przedmiotem zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia, mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2006 r., V CZ 67/06, nie publ.). Sprawą o prawa majątkowe jest nie tylko sprawa o świadczenie, ale także sprawa o ustalenie i ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2001 r. IV CZ 08/01, nie publ, z dnia 17 lipca 2003 r., III CZ 57/03, nie publ., z dnia 8 grudnia 2005 r., II CZ 110/05, nie publ., z dnia 6 października 2006 r., V CZ 67/06, nie publ. oraz z dnia 20 czerwca 2008 r., IV CZ 34/08, nie publ.). Prawa majątkowe obejmują m.in. prawa rzeczowe. Powództwo główne oraz powództwo wzajemne - zarówno w kształcie pierwotnym, jak i zmienionym - zmierzało bezpośrednio do ochrony praw majątkowych względnie ich ukształtowania, a w konsekwencji sprawa obejmujące tego rodzaju żądania miała charakter majątkowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że sprawy o ochronę służebności (art. 222 w zw. z art. 251 k.c.), jak również o ustalenie wygaśnięcia służebności, czy jej zniesienia należą do kategorii spraw o prawa majątkowe, w których o dopuszczalności skargi kasacyjnej przesądza wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CZ 218/01, nie publ., z dnia 7 maja 2002 r., I CZ 28/02, nie publ., z dnia 30 marca 2006 r., III CZ 11/06, nie publ., z dnia 2 sierpnia 2006 r., I CZ 46/06, nie publ. oraz z dnia 25 maja 2007 r., I CZ 64/07, nie publ. oraz z dnia 26 marca 2009 r., I CZ 11/09, nie publ.).

Skarga kasacyjna w sprawie o charakterze majątkowym musi zawierać określenie wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 3 k.p.c.), od której zależy dopuszczalność skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 k.p.c.). Wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może być przy tym wyższa od wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji. Z tej przyczyny, że wartość

przedmiotu zaskarżenia, odpowiadająca wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji, jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, Sąd Okręgowy zasadnie odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne.